

ПОГОДЖЕНО

Проректор з НПР

(інноваційної та науково-дослідної)

_____ проф. А. Л. Загайко

_____ *Сергей* 2019 р.

Тимчасовий порядок

**про неформальну та інформальну освіту здобувачів вищої
освіти третього освітньо-наукового рівня в НФаУ**

Харків, 2019

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Тимчасовий порядок про неформальну та інформальну освіту здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня в НФаУ розроблене на підставі Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, з метою регламентування організації неформальної та інформальної освіти учасників освітнього процесу, встановлення єдиного порядку організації програм для закладів вищої освіти України на території країни чи поза її межами та урегулювання порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами усіх рівнів вищої освіти.

1.2. Цей Порядок розроблено відповідно до:

- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145- VIII;
- Закону України «Про вищу освіту» 01.07.2014 №1556-VII;
- Постанови Кабінету Міністрів від 23.13.2013 р. №11341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»;
- Постанови Кабінету Міністрів від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 р. № 302 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я»;
- стандартів вищої освіти;
- нормативно-правових актів у галузі вищої освіти.

1.3. Відповідно до Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145- VIII, Стаття 8. особа реалізує своє право на освіту впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти. Держава визнає ці види освіти, створює умови для розвитку суб'єктів освітньої діяльності, що надають відповідні освітні послуги, а також заохочує до здобуття освіти всіх видів.

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством.

1.4. Типи професійних кваліфікацій, отримуваних за межами формальної освіти:

- Навчання із сертифікацією (за міжнародними стандартами оцінювання) знань іноземних (міжнародних) мов.
- Навчання в рамках академічного співробітництва з закладами вищої освіти-партнерами.
- Короткострокові курси направлені на підвищення кваліфікації через неформальну освіту за різними напрямками.

1.5. Неформальна та інформальна освіта учасників освітнього процесу здійснюється на підставі міжурядових угод про співробітництво, укладання угод про співробітництво між іноземними закладами вищої освіти та НФаУ, між двома закладами вищої освіти України, між групою закладів

вищої освіти різних країн за узгодженими та затвердженими в установленому порядку угодами про навчання здобувачів вищої освіти та програмами навчальних дисциплін.

1.6. Організація академічної мобільності учасників освітнього процесу базується на ключових особливостях та документах Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС). ЄКТС є системою накопичення та перезарахування (трансферу) кредитів, що орієнтована на особу, яка навчається, ґрунтується на принципах прозорості процесів навчання, викладання та оцінювання. Мета системи полягає у сприянні плануванню, реалізації та оцінюванню освітніх програм і мобільності студентів за допомогою визнання навчальних досягнень, кваліфікацій та періодів навчання.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС. Кредити присвоюються учасникам після завершення необхідної навчальної діяльності та досягнення відповідних результатів навчання, що підтверджується належним оцінюванням. Кількість кредитів, що присвоюється учаснику, який демонструє досягнення результатів навчання, дорівнює кількості кредитів, що відповідають освітньому компоненту.

Документи ЄКТС: використання кредитів ЄКТС полегшується, а якість покращується завдяки використанню відповідних допоміжних документів (Каталогу курсу, Угоди про навчання, Академічної довідки, Сертифіката про практику/стажування). Система ЄКТС також сприяє прозорості інших документів, таких як Додаток до диплома.

Каталог курсу (Course Catalogue) містить детальну, зрозумілу й актуальну інформацію про навчальне середовище закладу (загальну інформацію про вищий навчальний заклад, його ресурси і послуги, а також академічну інформацію про програми та окремі освітні компоненти), яка повинна бути доступна студентам до вступу та протягом усього їхнього навчання для того, щоб допомогти їм зробити правильний вибір і найефективніше використовувати свій час. Каталог курсу має бути опублікований заздалегідь на веб-сайті НФаУ із зазначенням назви курсу/дисципліни національною (або регіональною, якщо необхідно) і англійською мовами, щоб полегшити доступ до нього усім зацікавленим сторонам. Заклад має право вибирати формат Каталогу, а також послідовність викладу інформації.

Угода про навчання (Learning Agreement) – Угода, яку укладають три сторони, що беруть участь в мобільності, – студент, вищі навчальні заклади (організація/підприємство), які скеровують та приймають, – щоб полегшити організацію кредитної мобільності та визнання. Угода має бути підписана трьома сторонами до початку періоду мобільності; її метою є надання студентові гарантії, що кредити, отримані протягом періоду мобільності, будуть визнані.

Академічна довідка (Transcript of Records) це поточний запис освітніх досягнень студентів: освітні компоненти, які вони опанували, кількість набутих кредитів ЄКТС та отримані оцінки. Довідка є необхідним документом для реєстрації прогресу в досягненні кваліфікації та для визнання навчальних досягнень, зокрема для студентської мобільності. Більшість закладів видають Академічну довідку зі своїх інституційних баз даних.

Сертифікат про практику/стажування покликаний забезпечити прозорість і роз'яснити значення досвіду практичної роботи студента. Цей документ видає заклад/організація/підприємство, що приймає, після

завершення практики/ стажування, він може бути доповнений іншими документами, такими як рекомендаційні листи.

2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ НЕФОРМАЛЬНИЙ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НФаУ

2.1. Підвищення якості освітніх послуг, які надаються НФаУ:

- підвищення ефективності наукових досліджень;
- професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі охорони здоров'я;
- збагачення індивідуального досвіду учасників освітнього процесу;
- підвищення конкурентоздатності випускників академії на українському та міжнародному ринках праці;
- залучення світового інтелектуального потенціалу до академії на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між закладами вищої освіти - партнерами;
- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків.

2.2. Основними завданнями є:

- удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту;
- набуття професійного досвіду під час проходження стажування з метою підвищення кваліфікації;
- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки учасників освітнього процесу, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми методами дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;

-
- підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами.

3. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1 До участі у програмах неформальної та інформальної освіти допускаються здобувачі третього освітньо-кваліфікаційного рівня доктор філософії.

3.2 Неформальна та інформальна освіта здійснюється за власним бажанням здобувачів вищої освіти. Учасники освітнього процесу з урахуванням результатів самооцінки компетентностей і професійних потреб самостійно обирають конкретні форми, види, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації.

3.3. Підготовка та проведення заходів щодо організації неформальної та інформальної освіти повинні бути завершені:

- До початку літніх канікул – якщо навчання планується розпочати в осінньому семестрі;
- До початку зимових канікул – якщо навчання планується розпочати у весняному семестрі.

3.4 В організації неформальної та інформальної освіти учасників освітнього процесу безпосередньо бере участь відділ аспірантури та докторантури

3.5 Етапи, тривалість та зміст навчання визначаються навчальними планами та графіками навчального процесу НФаУ та навчального закладу-партнеру. Узгодженні навчальні плани, графіки навчального процесу та угоди про навчання затверджуються ректором (проректором з науково-педагогічною роботою) університету та керівником закладу вищої освіти-партнеру.

3.6 Навчання учасників освітнього процесу у закладі вищої освіти – партнері реалізується у формі приватної поїздки та за рахунок академічної відпустки.

4 ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

4.1 Інформаційне забезпечення неформальної та інформальної освіти здійснює сектор міжнародного співробітництва ННПФ:

- інформує факультети про стан міжнародного співробітництва;
- розміщує відповідну інформацію на веб-сайті НФаУ;
- подає інформаційні оголошення за допомогою електронної пошти того чи іншого факультету;
- забезпечує розміщення інформації про закордонних партнерів, програми академічного обміну учасників освітнього процесу, конкурси, які оголошенні МОН України.

4.2 Інформаційне забезпечення неформальної та інформальної освіти здійснює навчальний відділ:

- інформує факультети про поточний стан взаємодії з українськими закладами вищої освіти;
- розміщує відповідну інформацію на веб-сайті НФаУ.

4.3. Кожний факультет, що бере участь у програмах неформальної та інформальної освіти, подає на сайт НФаУ інформацію про можливість факультету направити здобувачів вищої освіти на навчання в інший вищий навчальний заклад.

5. ПОРЯДОК ТА ПРОЦЕДУРИ ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

5.1. Право на визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти.

5.2. Визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті дозволяється для дисциплін, які починають викладатися з другого семестру. При цьому визнання результатів проводиться у семестрі, який передує семестру, у якому згідно з навчальним планом конкретної освітньої програми (надалі ОП) передбачено вивчення певної дисципліни. Обмеження зроблено з врахуванням ймовірності здобувача не підтвердити свої результати навчання у неформальній освіті.

5.3. Визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті розповсюджується і на вибіркові дисципліни ОП, оскільки вибіркові дисципліни здобувач може обирати самостійно з широкого переліку, що дає йому змогу вивчати те, чого він ще, на його думку, не знає.

5.4. НФаУ може визнати результати навчання у неформальній та інформальній освіті в обсязі не більше 10% від загального обсягу по конкретній ОП. Обсяг підвищення кваліфікації шляхом неформальної або інформальної освіти зараховується відповідно до визнаних результатів навчання, але не більше 30 годин або одного кредиту ЄКТС на рік.

5.5. Здобувач вищої освіти звертається з заявою до ректора НФаУ з проханням про визнання результатів навчання у неформальній освіті. До заяви можуть додаватися будь-які документи (сертифікати, свідоцтва тощо), які підтверджують ті вміння, які здобувач отримав під час навчання.

5.6. Для визнання результатів навчання у неформальній освіті створюється розпорядженням ректора фахова комісія. До неї входять: декан факультету, гарант освітньої програми на якій навчається здобувач, науково-педагогічні працівники, які викладають дисципліни, що пропонуються до перезарахування на основі визнання результатів навчання у неформальній освіті.

5.7. Фахова комісія визначає метод оцінювання результатів навчання відповідно до навчального плану. Здобувача ознайомлюють з програмою навчальної дисципліни та переліком питань, які виносяться на підсумкове

оцінювання. Якщо навчальним планом передбачено виконання письмової роботи по даній дисципліні (курсової роботи, есе, реферату тощо), то здобувача ознайомлюють з переліком тем письмової роботи. Також здобувача ознайомлюють з критеріями оцінювання та правилами оскарження результатів.

5.8. Фахова комісія дає 10 робочих днів для підготовки здобувача до підсумкового контролю (з кожної дисципліни) та 20 робочих днів для написання письмової роботи (за наявності).

5.9. Підсумковий контроль проходить у вигляді екзамену. Фахова комісія виставляє підсумкову оцінку за шкалою ЄКТС.

5.10. Якщо здобувач отримав менше 60 балів, то йому не зараховуються результати навчання у неформальній і інформальній освіті.

5.11. За підсумками оцінювання фахова комісія формує протокол у якому міститься висновок для деканату про зарахування чи не зарахування відповідної дисципліни.

5.12. При перезарахуванні навчальних дисциплін відповідно до рішення фахової комісії до навчальної картки здобувача вносяться: назва дисципліни, загальна кількість годин/кредитів, оцінка та підстава щодо перезарахування (номер протоколу).

5.13. Здобувач звільняється від вивчення перезарахованої дисципліни у наступному семестрі. У разі негативного висновку фахова комісії щодо визнання результатів навчання здобувач має право звернути з апеляцією до ректора НФаУ.

5.14. Відповідно до апеляції ректор створює наказом апеляційну комісію у складі проректора з науково-педагогічної роботи, декана факультету та науково-педагогічних працівників випускової кафедри, які не входили до фахової комісії. Апеляційна комісія за результатами розгляду скарги приймає обґрунтоване рішення про повне або часткове задоволення скарги чи про залишення поданої скарги без задоволення.

6. ОБОВ'ЯЗКИ НФаУ

6.1. НФаУ зобов'язаний:

- Укласти угоду про співробітництво щодо реалізації програми неформальної та інформальної освіти здобувачів вищої освіти між закладами вищої освіти-партнерами та узгодити навчальні програми;
- Забезпечити вільний і рівний доступ здобувачів вищої освіти до інформації про наявні програми неформальної та інформальної освіти;
- Надавати здобувачам вищої освіти консультативні послуги під час оформлення документів для участі у програмах неформальної та інформальної освіти;
- Контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування здобувачів вищої освіти-іноземців на території приймаючої країни.

6.2. Заклад-партнер, що приймає на навчання або стажування зобов'язаний:

- Зарахувати здобувача вищої освіти, направлено на навчання на визначений договором строк відповідно до норм законодавства приймаючої сторони;
- Створити всі необхідні умови для виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану;
- Сприяти здобувачем вищої освіти у вирішенні візових, житлових та побутових проблем;
- Надавати можливість здобувачем вищої освіти закладу вищої освіти-партнера брати участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представляти свої наукові роботи для публікацій, користуватися навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базами;

-
- Контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування здобувачів вищої освіти-іноземців на території приймаючої країни;
 - Після завершення навчання видати здобувачу вищої освіти документ з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацію про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти.

6.3. Обов'язки НФаУ щодо здобувачів вищої освіти, які беруть участь у програмах неформальної та інформальної освіти, мають бути обумовлені у відповідних угодах між закладами-партнерами щодо програм академічної мобільності учасників освітнього процесу.

7. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПРОГРАМАХ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

7.1. Учасники освітнього процесу мають право:

- На безпечні та нешкідливі умови навчання;
- Користуватися навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базою закладів-партнерів;
- Брати участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх наукових робіт для публікацій;
- Отримати документ про відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень встановленого у закладі-партнері зразка відповідно до угоди між закладами-партнерами і НФаУ щодо програм академічної мобільності.

7.2. Учасники освітнього процесу зобов'язані:

- Своєчасно надати необхідні документи для участі у програмі неформальної та інформальної освіти;
- Вчасно прибути до місця проходження неформальної та інформальної освіти;

-
- Під час проходження програми неформальної та інформальної освіти дотримуватися законодавства країни перебування, правил внутрішнього розпорядку, Статуту та інших нормативно-правових документів закладу-партнера;
 - Успішно пройти програму неформальної та інформальної освіти за затвердженою Угодою;
 - Після завершення програми неформальної та інформальної освіти у закладі-партнері вчасно повернутися до НФаУ.

8. ФІНАНСУВАННЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

8.1. Фінансування навчання у закладах-партнерах може здійснюватись за кошти організацій, підприємств, установ тощо усіх форм власності або коштів фізичних осіб;

8.2. Інші фінансові питання (плата за навчання у закладі-партнері, за проживання, харчування, тощо) здобувач вищої освіти вирішує самостійно;

8.3. НФаУ, крім стипендіального забезпечення, інших фінансових витрат не несе.